

ВЪТРЕШНО СЪЮЗНА ДЕЙНОСТ В управителния съвет на ССБ

От 30 март до 1 април 2015 г. в рехабилитационната база "Релакс", Шипковски минерални бани Управителният съвет на ССБ проведе своето рутинно заседание. Като точка първа членовете на УС разгледаха и приеха протокола от заседанието, проведено през януари тази година, след което се заеха със своята работа по същество.

В дневния ред последва точката за обсъждане и приемане на отчетите за дейността и финансирането на ССБ. Отчетът беше приет и този материал бе предложен на вниманието на пълномощниците на Общото събрание на организацията.

Няколко данни за изпълнението на бюджета на Съюза. През миналата година беше приет прогнозен бюджет, в който бяха предвидени **ПРИХОДИ** в размер на 1 438 362 лева. Те трябваше да се формират от следните източници:

- Субсидия от Републиканския бюджет - 628 000 лв.
- Приходи от членски внос - 30 054 лв.
- Приходи от наеми в РСО - 97 600 лв.
- Приходи от дарения и съвместна дейност по РСО, в това число и награди - 30 880 лв.
- Приходи от наеми в ССБ - 422 740 лв.
- Приходи от ЕООД - 120 000 лв.
- Приходи от консумативи - 24 000 лв.
- Налични парични средства в РСО - 85 088 лв.

Фактически отчетените **ПРИХОДИ** възлизат на 2 807 213,92 лв. и имат следния произход:

- Приходи от Републиканския бюджет - 628 000 лв.
- Приходи от членски внос - 28 994 лв.
- Приходи от дарения и съвместна дейност по РСО - 125 022,75 лв.
- Приходи от абонамент на "Зари" - 6 680,05 лв.
- Приходи от префактурирани тифлосредства - 32 121,86 лв.
- Приходи от продажба на недвижима собственост - 304 343,28 лв.
- Приходи от наеми на съюзни членове - 12 779,60 лв.
- Приходи от префактурирани консумативи - 33 730,60 лв.
- Приходи от външни наематели - 425 800,12 лв.
- Приходи от наеми в РСО - 100 440,92 лв.
- Приходи от центъра в Габрово - 101 267,95 лв.
- Приходи от наеми от първи етаж на сградата - 4 416,47 лв.
- Приходи от програми към бюрата по труда - 8 021,43 лв.
- Приходи от "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - 84 000 лв.
- Приходи от центровете в Русе и Перник - 93 964 лв.
- Приходи от Шипково - 272 215,96 лв.
- Приходи от Обзор - 235 117,51 лв.
- Приходи от Дряново - 100 383,99 лв.
- Финансови приходи - 1 053,34 лв.
- Приходи от проект към АСП - 183 092,33 лв.
- Приходи от "Елдоминвест" (дарение) - 23 017,76 лв.
- Приходи от СКИ "Витоша" - 2750 лв.

РАЗХОДИ

За годината са утвърдени разходи, съгласно приетия бюджет, в размер на 1 438 362 лева. За отчетния

период сумата възлиза на 2 406 786,05 лева.

Отчетените разходи, съгласно източника им, се класифицират като разходи от стопанска и нестопанска дейност, както следва:

- Стопанска дейност - 893 343,67 лв.

- Нестопанска дейност - 1 513 442,38 лв.

РЕЗУЛТАТ

От стопанска дейност - печалба в размер на 573 098,86 лева.

От нестопанска дейност - загуба в размер на 172 670,99 лева.

Обобщен резултат от регламентирана и стопанска дейност – печалба в размер на 400 427,87 лева.

Справка за отчетените ПРИХОДИ и РАЗХОДИ в почивните база за 2014 година

Обект; Приходи; Разходи; Резултат

Шипково; 272 215,96; 245 939,56; плюс 26 276,40 лева

Обзор; 235 117,51; 232 373,01; плюс 2744,50 лева

Дряново; 100 383,99; 153 810,19; минус 53 426,20 лв.

Следващата точка от дневния ред бе приемането на проектобюджета за 2015 година. Той почти не се различава от бюджета за предходната година, тъй като на практика не са променени условията на неговото формиране. И този път е спазена процедурата на предварителното подработване и съгласуване на проектобюджета с председателите на всички регионални организации на ССБ. Проектобюджетът бе одобрен и приет с 10 гласа "за" и ще бъде предложен за утвърждаване в Общото събрание.

По точка 4 от дневния ред членовете на управителния съвет обсъдиха проекта на програма за дейността на Съюза на слепите за 2015 година.

Такава програма се приема ежегодно от пълномощниците на Общото събрание на ССБ и тя включва заложените дейности в програмата за мандата 2011-2016 г., приета на първото заседание на XVI Националното общо събрание на пълномощниците на ССБ. Отчасти тя се явява потвърждаване и конкретизация на приетата програма за мандата, но освен това включва и мероприятия, планирани в изпълнение на проекти, и взети решения от ръководните органи на Сдружението. Програмата гарантира устойчиво развитие на организацията и многообразие от социални услуги, осигуряващи пълноценното социално включване на хората с нарушено зрение. Тя е отворен за допълване документ, който ще бъде обогатяван в зависимост от динамиката на обществените процеси в страната.

В състоялата се дискусия по тази точка членовете на УС изразиха своето безпокойство от ускорените темпове, с които членската ни маса намалява. Председателят на Съюза сподели, че ако темповете се запазят, след няколко години "ще останем 1000-2000 човека". За да се прекъсне, доколкото е възможно, тази негативна тенденция, ще трябва усилено да се работи с младите хора, с тези, които са потенциални наши членове и задължително с ТЕЛК.

Според г-н Радев трябва сериозно да се замислим дали си струва на всяка цена да си увеличаваме членовете, тъй като и имотите, и субсидиите намаляват. Един от най-сериозните проблеми се оказва мобилността на регионалните председатели, тъй като регионите са големи и много разпръснати и трудно се обхващат. Г-жа Желева отбеляза големите затруднения, които организациите срещат в работата си с ТЕЛК, поради техния отказ да предоставят данни с аргумента за опазване на личните данни. Дори да получат адреса на новоосвидетелствания и изпратят писмо, то не може да стигне, защото почти навсякъде входовете са заключени и няма сигурност в получаването на писмата.

Предвижда се да се разработи пакет от сериозни мерки за преодоляване на този сложен проблем.

Програмата бе приета и ще се внесе в Общото събрание.

След това заседанието се концентрира върху приемането на информацията за дейността на НЦРС - Пловдив за 2014 година.

Както и в предишни години, Националният център за рехабилитация на слепи в Пловдив отчита

значими по обем и разнообразни по съдържание рехабилитационни услуги, които се предлагат на нуждаещите се хора със зрителни увреждания, а така също и на техните близки, на ресурсни учители, на работодатели и други. В обобщен вид данните за предоставените от Центъра услуги са следните:

- Основна рехабилитация - 119 човека;
- Курс за професионално обучение са преминали 18 човека;
- Обучение за придобиване на европейски сертификат за компютърни умения (ECDL) - 7 човека;
- Шест човека успешно са издържали теста за придобиване на европейски сертификат за компютърни умения (ECDL);
- Подпомогнати са били 5 деца със зрителни увреждания и със специални образователни потребности;
- 150 са получили консултации и обучение по конкретни теми близки и приятели на лица със зрителни увреждания;
- Освен това специализирани консултации са предоставени на 20 преподаватели и съученици на слепи и слабовиждащи деца, които се обучават в масовите училища;
- Ресурсни учители - 20;
- Петнадесет клиенти на центъра бяха включени в занимания по арт-терапия - грънчарство, а петима по йога-терапия;
- В сесия по ритъм-терапия са взели участие 11 клиенти;
- 338 човека са получили консултации в новата за Центъра услуга - онлайн консултиране;
- 34 специалисти от центрове за социална рехабилитация и интеграция от страната са взели участие в организирания от НЦРС семинари;
- Проведени са също така и семинари с работодатели и с родители на деца-клиенти на Центъра;
- 11 човека взеха участие в обучение за придобиване на умения за кандидатстване за работа на свободния пазар на труда;
- Специалистите от НЦРС са организирали кръгла маса по проблемите на интеграцията на хората със зрителни увреждания, както и национална конференция, посветена на "Аспектите на нарушеното зрение";
- Продължава и предоставянето на възможности на студенти по специална педагогика да провеждат своята практика в Центъра.

Общо през 2014 г. от услугите на Националния център за рехабилитация на слепи са се възползвали 915 човека.

През отчетната година в НЦРС са постъпили общо 364 000 лв., от които 206 000 лв. от Държавния бюджет на Република България, от реализирани проекти - 146 000 лева, и 12 000 лв. са получени от дарения.

Членовете на управителния съвет дадоха висока оценка за работата на Центъра, от техните изказвания стана ясно, че продължава добрата координация между НЦРС и регионалните организации на ССБ. Представената от г-н Стефан Данчев информация беше приета единодушно.

Най-разгорещени, продължителни и оспорвани дебати предизвика следващата точка от дневния ред, която се отнасяше до предложенията за реорганизиране и закриване на РСО.

Предложенията за промени бяха следните:

1. Мария Картулева предложи РСО Кюстендил да се влее в РСО Благоевград.
2. РСО Силистра да премине към РСО Русе.
3. Центърът на организацията, която досега функционира като РСО Дряново, да бъде преместен в Габрово.

Предложението на г-жа Картулева получи 8 гласа "за" и по този начин РСО Кюстендил преминава към РСО Благоевград. С аргумента, че Габрово е областен град и там съществуват много повече възможности за решаване на проблемите на хората със зрителни увреждания, както и потенциално по-голямото количество работни места за младите хора, с 9 гласа "за" и 1 "въздържал се" членовете на УС взеха решение центърът на РСО Дряново да се премести в Габрово. Предложението РСО Силистра да се влее в РСО Русе получи подкрепата само на трима членове на УС и следователно беше отхвърлено. Силистра си остава самостоятелна регионална организация.

По точка 7 беше разгледана докладна записка от Лъчезар Шекеров - управител на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД, София относно икономическото състояние на "Успех Филтър ССБ" ЕООД, София, към 31.12.2014 година.

В предложения от г-н Шекеров материал се отбелязва, че към настоящия момент производството на филтри се превръща в едно от водещите производства в стопанската дейност на ССБ. Фабриката в София в последните няколко години се развива във възходяща посока, благодарение от една страна на дългогодишния опит и традициите и от друга страна на направените навременни инвестиции в технологичното и техническо обновяване, ориентирано към производството на промишлени филтри за чисти помещения. За отбелязване е, че ръководството на предприятието своевременно и адекватно отреагира на промените в обективните условия на пазара, изразяващи се в бурното развитие и все по-масовото приложение на нова и съвременна климатична и вентилационна техника в почти всички обществени и производствени сгради. Това от своя страна води до нарастващата потребност на пазара от различни по видове и технически качества филтри за чисти помещения като задължителен консуматив при сервизното обслужване на тази техника.

Можем определено да отчетем стабилизиране и постепенно нарастване на крайния финансов резултат на предприятието. От приложения отчет се вижда тенденция на устойчиво увеличаване на печалбата от производствена дейност, която през 2010 г. е била 75 000 лв., а през 2014 е вече 174 000 лева. Това се дължи основно на значителното нарастване на обема на произвежданата продукция в предприятието. На фона на голямата стагнация във всички сфери на икономиката в страната през последните 4-5 години предприятието запазва трайна възходяща тенденция за нарастване на произведената и реализираната продукция. За отчетната 2014 година реализираните приходи от готова продукция в предприятието са 873 хил. лв., при 567 хил. лв. през 2010 година.

Положителен ефект върху финансовия резултат несъмнено оказва и стремежът на ръководството към стабилно намаляване на разходите. Разходите за труд за петгодишния период се задържат на относително еднакво равнище, но в същото време отчитаме намаляване на числеността на персонала от 54 бройки през 2010 г. съответно на 44 през 2013 година. Така в предприятието е налице значително увеличение на обема на произведената и реализираната продукция при устойчивост и дори леко намаляване на броя на ангажираните в производството работници и служители.

Ръководството полага непрестанни усилия за технологичното и техническото обновяване, като се използват основно възможностите за привличане на външно финансиране по спечелени бизнес проекти.

От друга страна голямото многообразие в асортимента, силното присъствие на утвърдени в бранша световни фирми за производство на филтри за ДВГ, както и липсата на по-сериозни инвестиции в производството им през годините предопределиха изготвянето на този вид филтри да не се развива и постепенно да заеме второстепенно място. В момента последните съставят около 15% от общото производство на филтри във фабриката и продуктово-стоковата гама на предприятието е изцяло насочена към промишлените филтри. В някои от видовете филтри за чисти помещения, разработени, сертифицирани, внедрени в производство и предлагани на пазара, предприятието се явява единствен производител в страната, което му дава добри позиции в конкурентната среда с по-скъпите европейски аналози.

В немалка степен за добрите резултати допринася постепенното заместване на ръчните производствени операции като рамкирането, окомплектоването и опаковането на филтрите с подходящи за целта автоматизирани машини.

Всички разходи за обслужване на материалната база, прилежащите площи и вътрешната инфраструктура се поемат от предприятието, както и съответните данък сгради и такса смет.

Като изключим задълженията за данък сгради и такса смет, предприятието няма други задължения освен текущите.

Сериозен проблем за предприятието са били натрупаните през годините суми за данък сгради и такса смет. През миналата година след предприети действия в Общината тези задължения бяха редуцирани до 89 хил. лева. А от август до края на отчетната 2014 година бяха изплатени задължения за данъци и такса смет на стойност 45 хил. лв., така че към 31.12.2014 г. остават дължими само 44 хил. лв. (в последната сума са включени и текущите за 2014 година 18 хил. лв.).

В предприятието през 2014 г. са осъществени строителни и ремонтни дейности по спечелен социален проект през април в АХУ на стойност 40 хил. лева. Успешно е завършен и спечеленият бизнес проект на стойност 98 хил. лв. - основно за закупуване на нова техника, като по този проект са назначени и нови двама души с нарушено зрение.

Членовете на управителния съвет изразиха своята удовлетвореност от добрите резултати и перспективите за развитие на "Успех Филтър". От своя страна председателят на ССБ г-н Васил Долапчиев настоя управителят на предприятието в кратки срокове да изготви сравнително дългосрочна програма за неговото развитие, която естествено ще бъде представена на вниманието на управителния съвет, след което информацията беше приета и заседанието продължи с разглеждане на следващата точка от дневния ред. Тя отново беше свързана с проблемите на стопанската дейност на Съюза. На вниманието на управителния съвет беше предложена докладна записка от управителя на холдинга г-н Лъчезар Шекеров, отнасяща се до необходимата концентрация на електроинсталационното производство в системата на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД.

През изминалите месеци читателите на списание "Зари" бяха редовно информирани за резултатите, които бяха представяни на всяко заседание на управителния съвет, от ежемесечния мониторинг върху дейността и състоянието на предприятията на ССБ във Варна и Дряново, който се извършваше от централата на холдинга.

На това заседание беше представен аналитичен материал, който обхващаше тяхната дейност през последните пет години.

Констатацията е неприятна, но е факт. В предприятията се забелязва трайна тенденция на спад на реализацията и отчитане на значими финансови загуби. По наличните оперативни данни и двете предприятия приключват и 2014 г. на загуба.

Г-н Шекеров обръща внимание на това, че за създаването се неблагоприятно състояние са повлияли много и разнопосочни фактори. На първо място трябва да се постави общото неблагоприятно състояние и стагнацията на вътрешните и външните пазари и продължаващата икономическа криза във всички сектори на икономиката в страната, особено в новото строителство, както и нелоялната конкуренция. В докладната записка се дава кратко обобщено описание на актуалното състояние на предприятията в Дряново и Варна към края на миналата година.

"Успех" - Дряново приключва вече пета поредна година на загуба, която само за 2014 г. е в размер на 136 хил. лева. Отчетеното постепенно спадане на обема на реализираната продукция през последните години - от 246 хил. лв. през 2010 съответно на 213 хил. лв. през 2013 г., определено е основната причина, водеща до затвърждаването на отрицателната тенденция за намаляване на крайния финансов резултат от дейността. През 2014 г. в предприятието бяха предприети мерки за намаляване на разходите за производство, с цел същите да съответстват на обемите на реализираната продукция. В тази насока най-забележително е снижаването на разходите за труд, което се постига със съкращаване на персонал или постепенно намаляване поради излизане в пенсия на част от работниците и съвместяване на дейности и различни операции в производствения процес. Така броят на заетите в предприятието лица пада от 48 през 2010 г. до 22 в края на 2014 година.

Числеността на наличния към момента персонал е на санитарния минимум, необходим за осъществяване на производствения процес, и по-голямо намаление при така съществуващата материално-техническа база и технология на производство на електроинсталационните изделия в клона е невъзможно.

От друга страна, въпреки стагнацията на пазара и намалените обеми на реализация, се наблюдава относително запазване на нивата на продажбите на някои изделия от производствената номенклатура на предприятието. Става дума най-вече за влагозащитените ключове и контакти за външен монтаж и за вграждане, които години наред запазват реномето си на качествени български продукти. Добър прием на пазара намират и изделията от серията "Селект".

От казаното дотук можем да направим следния извод - от една страна има тенденция на запазване на пазарната ниша на някои търсени и успешно продавани производствени артикули на стойност около 180-200 хил. лв. годишно. От друга страна при този предполагаем обем на реализация и невъзможност за по-нататъшно намаляване на административно-производствените разходи не се виждат перспективи за оздравяване на "Успех" - Дряново.

В "Успех Елком ССБ" ЕООД, Варна също се наблюдава натрупване на загуби за последните пет години. Само за 2014 г. тя възлиза на 121 хил. лв. спрямо 183 хил. лв. загуба за 2013 г. и съответно 61 хил. лв. за 2012 г.

Значително намалената реализация и неадекватното и закъсняло намаляване на разходите по необходимост са довели до генериране на значими финансови загуби през последните няколко години.

Така например при намаление на реализираната продукция от 578 хил. лв. за 2010 г. на 260 хил. лв. за 2014 г. е реализиран спад с 55%. В същото време разходите за труд спадат за същия период само с 19.1%.

Назначеното в началото на 2014 г. ново ръководство по линия на внимателно подменяне на заетите лица на пенсионна възраст. Това беше много труден процес, защото, макар и само за ограничено време, се стигна до положение, при което персоналът не намаляваше, а нарастваше. За да се избегнат сривове в производството, процесът премина през дублиране на персонала при обучението и предаването на работата. Все пак в края на годината дублиращите работници бяха освободени. Така е постигнато оптималното към момента съкращаване на персонала, а заедно с това на мястото на специалистите на пенсионна възраст са наети по-млади хора.

В резултат на тези действия числеността на персонала се редуцира на 34 бройки към 31.12.2014 година.

Много ниската реализация на готова продукция през първите три месеца в размер само на 26 хил. лв. оказва трудно преодолимо влияние върху крайния финансов резултат на предприятието. През следващите месеци се забелязва тенденция на повишаване на количествата на реализираната продукция и съответно на финансовия резултат. При обем на реализирана продукция от 40 хил. лв. за октомври и 52 хил. лв. за ноември е постигнат положителен финансов резултат за двата месеца - съответно 4 хил. лв. и 6 хил. лв. печалба. Тази печалба не може да компенсира загубите, реализирани през първото полугодие, но донякъде тези стойности ни дават представа за необходимия минимален обем на произведена и реализирана продукция, при който предприятието може да не генерира загуба. Естествено този извод ще бъде валиден само при условие на запазване или дори на намаляване на отчетените разходи за производство, постигнати през двата печеливши месеца.

В своята докладна записка г-н Шекеров стига до извода, че продължаването на досегашния начин, по който се осъществява дейността "Производство на електроинсталационни изделия" в системата на ССБ, неминуемо ще доведе до невъзможност от възпроизводство, невъзможност за покриване на разходите за производство и в крайна сметка до фалит и на двете предприятия. Ето защо напълно логично се поставя въпросът дали въобще е възможно да се предотврати опасността от тотално прекратяване на това производство в предприятията на Съюза на слепите.

За избягването на фалита е необходимо да са налични от една страна възможности да продължи производството, а от друга - да съществуват реални възможности за реализация на един екзистенц-минимум от произвежданите изделия. От това следва, че оцеляването на производството на електроинсталационни изделия минава през неговото ограничаване само до производството на тези изделия, които се търсят на пазара и отговарят на изискванията за съответствие на качество и цена. Другото задължително условие за продължаването на това производство се свежда до изискването производствените разходи в никакъв случай да не са по-големи от приходите, получени от продажбата на произведената продукция.

Достигнатите поотделно от двете предприятия обеми на реализация са такива, че те не могат да покрият разходите, които се правят във всяко едно от тях. Съдейки от сегашното положение на пазара, може да се твърди, че "Успех" Дряново е способно да достигне до 200 000 лв. годишна реализация, а "Успех" Варна до 260 000 лева.

Тези обеми, взети поотделно, не са достатъчни да покрият производствените разходи на двете предприятия. Направените анализи обаче дават основания да се приеме, че те ще бъдат напълно достатъчни за гарантиране на положителен баланс от дейността, при условие че те обединени се съпоставят с разходите само на едно от двете предприятия.

Единственият възможен и реално осъществим изход е обединяването и концентрацията на производството в една производствена единица и съкращаване на дублиращите се административни и производствени разходи, необходими за производството на минимален годишен обем от 460-480 хил. лева.

В резултат на направените сериозни анализа ръководството на холдинга стига до извода, че е по-целесъобразно и перспективно съществуващото производство на електроинсталационни изделия в клон Дряново да бъде преместено в "Успех Елком ССБ" ЕООД - Варна.

Като се има предвид, че членовете на управителния съвет се занимаваха с обсъждане на актуалното състояние на двете предприятия на почти всяко свое заседание, не е изненадващо, че предложените от

г-н Шекеров решения бяха приети, без да предизвикат разгорещени дискусии.

И така, като взе предвид изложените факти и направените анализи в разглеждания материал, управителният съвет реши:

1. Закрива "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - клон Дряново и премества съществуващото производство в "Успех Елком ССБ" ЕООД - Варна.

2. Възлага на управителя на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - София и управителите на "Успех Елком ССБ" ЕООД - Варна и "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - клон Дряново да направят необходимата организация за демонтаж в Дряново, транспортиране до Варна, монтаж и пускане в действие на предварително определените и нужни за производство машини, съоръжения и инструменти.

3. УС одобрява изразходването на необходимите средства за извършване на преместването на производството в размер на 38 хил. лв., определени на "Успех Елком ССБ" ЕООД - Варна.

Осигуряването на средствата ще бъде за сметка на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД, София.

4. УС одобрява изразходването на необходимите средства на "Успех ССБ Холдинг" - клон Дряново в размер на 50 хил. лв. за покриване на задълженията към момента на закриването към персонала и доставчици. Осигуряването на средствата ще бъде за сметка на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД, София.

5. Да се стартира процесът на вливане на дъщерното дружество "Успех Елком ССБ" ЕООД - Варна в "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - София.

6. Преобразуващото се по-горе дружество се прекратява без ликвидация.

Членовете на управителния съвет трябваше след това да вземат отношение по повод предложението на г-н Долапчиев за отпускане на средства за участие на най-добрия незрящ шахматист на България Расим Низам в петите световни игри на Международната спортна асоциация на незрящите (IBSA), които ще се проведат от 8 май до 18 май 2015 година в Сеул, Южна Корея. В тази връзка УС реши да подкрепи предложението и да осигури необходимите финансови средства за участието на нашия представител и неговия треньор в това много авторитетно международно спортно събитие.

Както обикновено и на това заседание бяха разгледани две предложения за награждаване на личности, допринесли за развитието на делото на незрящите в България. За заслуги към дейността на Съюза на слепите в България и във връзка с пенсионирането ѝ със сребърна значка беше удостоена г-жа Калина Трифонова от Варна. Също със сребърна значка за заслуги към дейността на Съюза на слепите и във връзка с навършване на кръгла годишнина беше удостоен г-н Методи Митов от София.

Димитрина МИХАЙЛОВА

ГЛАСОВЕТЕ НА НАШИТЕ КНИГИ Един висок и суров тест за мен

Разговор с актьора Янко ЛОЗАНОВ

От месец март гласовете на нашите книги се обогатиха с един нов – гласа на Янко Лозанов.

Роден е на 12 юли 1971 г. в София. Когато е едва на 9-годишна възраст, едно уж незначително на пръв поглед събитие се оказва съдбовно за Янко и определя целия му по-нататъшен живот.

При преминаването му като второкласник през един от задължителните тогава профилактични стоматологични прегледи зъболекарката д-р Ангъзова ненадейно изявява желание да се срещне с родителите на Янко. Повод за такава среща е впечатлението ѝ от гласа на момчето и стоматологът горещо препоръчва на родителите му да не пренебрегват това и да обърнат вниманието си върху насочването на детето към една бъдеща актьорска кариера. И подкрепяйки думите си, тя настоятелно

съветва бащата на Янко да го заведе на предстоящия след две седмици конкурс, обявен от студията на Детската актьорска школа към Комитета за телевизия и радио, която набира деца. В онези далечни години това бяха така наречените радио-деца, у които школата формираше актьорски умения и впоследствие те участваха в записи на Българското национално радио. Бащата на Янко се вслушва в съвета и така, измежду 6000 явили се за прослушване деца от цялата страна, момчето става едно от 20-те одобрени и в следващите години се обучава в Детската актьорска школа.

"Всъщност там, на 9-годишна възраст аз за пръв път се срещнах с микрофона като прибор и като средство за комуникация и за отправяне на послания към хора, които не те виждат, а само те слушат." В тази студия Янко работи в продължение на 10 години – до 1990 г., когато заминава да отбие редовната си военна служба, но през всичките тези 10 години той непрестанно се обучава на изкуството да работи с гласа си пред микрофона. И както казва самият той - сега е модерно много публични личности да разказват как правят едно или друго още от малки, но "Истината е, че аз действително от малък работя пред микрофон, при това във възможно най-професионалната среда, достъпна тогава в България. Имах изключителния шанс да работя с едни от най-големите ваятели на българското слово още от дете. Това бяха режисьорите на "Балкантон" Кирил Каменов и Петко Радилков, режисьори на радио-театъра като Маргарита Благиева, Мария Нанчева и Зорница Нейкова. Това бяха всички онези хора, които създаваха онези приказки на онези прочути плочи в златните години на "Балкантон" и имаха изключителен пиетет към словото и огромен опит в работата с микрофон".

По онова време Янко има уникалния шанс да работи не само с големи режисьори, но и с великолепни актьори от златното поколение на българските майстори на художественото слово – Николай Бинев, Домна Ганева, Ицко Финци, Калоянчев, Парцалев, Слава Рачева, Надя Топалова, Мария Русалиева – все големи имена, останали завинаги на театралния небосклон на България. В продължение на 4 години Янко Лозанов е водещ на предаването "Голямото междучасие", където работи с големия ни актьор Асен Кисимов – бате Асен. Малко по-късно той става сред първите водещи на предаването "Юноша" по програма "Христо Ботев", с режисьор Мария Нанчева. Всичко това се случва в десетгодишния период от 1980 до 1990 г. и действително формира възгледите на Янко Лозанов за бъдещето му и предопределя целия му живот.

След като преминава през задължителната военна служба, той работи известно време като водещ на нощния блок на радио "Експрес" – предаването "Черно кадифе". Всъщност Янко постъпва в театралната академия от втория път и именно затова е трябвало да отслужи военна служба между двете кандидатствания. Преживява първия неуспех много тежко, но по онова време критериите са били изключително високи и 2200 човека са кандидатствали за 20 места. Въпреки неуспешния опит, той достига до последния кръг от класирането, но предпочитанията са паднали върху неговия единствен конкурент Стефан Вълдобрев. Постъпва във ВИТИЗ след завръщането си от родната казарма и попада в класа на професор Димитрина Гюрова. Получава се така, че студентите от класа на Янко Лозанов постъпват във ВИТИЗ, а завършват НАТФИЗ при това с магистърска степен. При малко повече късмет той е можел да се обучава при Леон Даниел, който го е подбрал за сформиранието на клас от девет студенти, но в последния момент се отказва да води поради вътрешни административни неуредици. Затова, по думите на Янко Лозанов, не е истина, ако някой твърди, че се е обучавал в класа на Леон Даниел, тъй като той е сформирал клас, но не е водил такъв.

По някакъв начин съдбата на Янко отново е предопределена. Като четвъртокурсник в театралната академия той участва в един студентски опит, който е бил камерен спектакъл по произведение на Пушкин. В пиесата "Моцарт и Салиери", поставена на камерната сцена на Академията, Янко играе ролята на Салиери и на едно от техните представления присъства Маргарит Минков – големият български драматург, който по онова време е директор на театър "Сълза и смях". Изглежда тогава драматургът е останал силно впечатлен от играта на младия Янко Лозанов, защото, когато след завършването на НАТФИЗ той кандидатства за работа, веднага я получава. Така точно на рождения си ден през 1995 г. Янко става част от трупата на театър "Сълза и смях", като, по негови думи, се качва на влака в движение. Съдбата обаче се разпорежда Янко Лозанов да не остане неин галеник за дълго време. След смъртта на Маргарит Минков новият директор на театъра Андрей Калудов навлиза с идеи за големи реформи, като разделя трупата и довежда нелепо пенсионираните тогава актьори от Народния театър. От една страна това дава на Янко Лозанов възможността да види с очите си как работят

титаните на българския театър, но от друга – довежда до неговото съкращаване.

В продължение на 3 години актьорът работи в трупата на Пътуващия театър, което му дава отлична закалка и сериозен опит да играе на всякакви сцени, отличаващи се от академизма на столичните театри. Попадайки в тази нова въртележка, той среща и работи с великолепни хора и професионалисти като Здравко Методиев, Дейвид Славчев, Ани Михаилова, Вяра Табакова и много други. Директор на трупата е бил актьорът Румен Димитров.

"Беше фантастично, но и страшно уморително, дори за моите тогава младежки години. Ставахме сутринта в 5, за да хванем сутрешния влак до Варна, в три следобед започвахме да строим декор, тъй като няхмахме сценични работници, в 5 часа сцената беше построена, в 6 започвахме да играем, в 8 играехме отново и в 10 вечерта хващяхме обратния влак за София, защото няхмахме пари за преспиване. Театърът изцяло се самоиздържаеше с парите от представленията и това беше наистина някаква лудница. Случвало се е да имаме турнета, в които сме играли 40 представления в 30 града за 45 дни."

- Чувала съм те понякога да пееш и си мисля, че оперното пеене ти се отдава...

- След като завърших театралната академия и докато още работех в "Сълза и смях", имах щастието да посещавам уроци по оперно пеене при един голям български оперен певец – Асен Селимски. Това е най-добрият в света Фигаро – изключителен изпълнител на баритонов репертоар. Някъде тогава се разпали страстта ми към операта и оперното пеене. Разбира се, не можах да стана оперен певец, защото освен талант това изисква един друг вид дисциплина, друг тип нагласа към света, друг тип работоспособност, каквато аз не притежавам, а може би не притежавам и тази вокална характеристика, необходима за това. Въпреки всичко, оперното пеене, по-скоро разпяване, защото аз не съм имал оперни изяви, е нещото, което гарантира на актьора добрата кондиция на гласа му. Единственият начин актьорът да поддържа говорния си глас е да прави певчески упражнения. Убеден съм, че актьор, който не пее, не може да работи добре пред микрофон. Така че пеенето е онова нещо, което ми даде възможност да работя пред микрофон с успех. Още в Пътуващия театър аз опитвах да пея на сцена и дори имах някои успехи в това поприще, но разбрах, че не мога да разчитам на пеенето като основна своя професия.

Иначе в Пътуващия театър създадохме един спектакъл, който продължи доста дълго да обикаля България и хората го харесваха. Казваше се, разбира се, "Шоу на колела" – че как иначе – и в него ние като актьорска трупа от 12 човека бяхме нещо като подгриващи изпълнители на скетчове и музикални закачки към един основен популярен изпълнител, който правеше след това свой концерт. Всъщност с този спектакъл успяхме да обиколим страната заедно с най-популярните ни музикални изпълнители. Така се оказа, че съм пял с дует "Ритон", с Панайот Панайотов, Тони Димитрова, Ваня Костова, Васил Найденов и даже с Лили Иванова, с която имаме два концерта във Варна през 1998 г.

След трупата на Пътуващия театър Янко Лозанов се явява на професионален кастинг за слово пред микрофон. Става дума за единствения и до днес безпрецедентен случай, в който Българската национална телевизия обявява открит кастинг за дублаж на сериала "Дързост и красота" заради обявена поради ниско заплащане стачка на утвърдения преди това екип от дублиращи актьори. Спечелвайки този кастинг, Янко Лозанов напуска Пътуващия театър и започва да озвучава Кларк Гарисън и Торн Форестър от популярната сапунка. Всъщност това не е първата изява на Янко в дублажа, защото още през 1995 г. Иван Танев го завежда на проби за дублаж на сериала "Есперанца" в Нова телевизия. Тогава обаче той не поема по този път.

Работата по "Дързост и красота" е била изключително много и натоварваща. Работело се е по 16 часа на ден. Това продължава няколко години, през които Янко Лозанов дублира и в други филми за различни студиа – студио "Доли", "Александра видео", "Тандем видео" и други. Конкретно в БНТ той работи по няколко филма за редакция "Кино", които остават за него невероятен спомен и изключителен професионален опит. Именно в тези продукции Янко е имал щастието да работи с големи актьори като Иван Иванов, с когото заедно озвучават "Клетниците", "Разходка в облаците", "Усещане за жена" – все филми, които по-късно са преправени с нов дублаж.

- Как попадна в съюза на слепите?

- Това за мен по някакъв начин се оказа предопределено, защото още във времето, когато озвучавах "Дързост и красота" имах изключителния шанс да се срещна с един великолепен актьор и аристократ на духа, когото аз гледах как работи буквално със зяпнала уста. Бях силно респектиран от неговите

възможности. Това беше Петър Евангелатов. Той озвучаваше ролята на Ерик Форестър в "Дързост и красота" и аз имах щастието да седя до него, докато работехме. След това си тръгнахме заедно от сградата на телевизията. Сближихме се, тъй като аз много исках да се уча от него и му го казах директно, защото рефлексът ми още от детската радио-школа беше такъв – да питам и да продължавам да се уча. Той откликна радушно и ме съветваше много сърдечно и бащински. Когато се запознахме, Петър Евангелатов беше на 70, а аз на 29-30 години и той наистина се отнесе към мен като към син – с много внимание и търпение, с много мъдрост. Контактът ни продължи доста дълго и винаги след запис аз го изпращах до дома му, тъй като живеехме в една посока. Още тогава ми правеше впечатление, че обикновено той казваше "Сега се прибирам да си почина малко и после отивам да чета "говорещата" книга". На петия или шестия път аз го попитах каква е тази говореща книга. Тогава той ми разказа за Съюза на слепите, фонобиблиотеката и звукозаписното студио. Разказа ми, че това е начинът на хората с увредено зрение да четат, за което аз дотогава дори не се бях замислял. Много ме впечатлиха дисциплината и отговорността, с които Петър Евангелатов се отнасяше към този ангажимент. За него това беше кауза и още тогава той ми казваше, че може би някой ден не е лошо да ме доведе и да опитам и аз. За съжаление пътищата ни се разделиха и за мой ужасен срам и огромна болка той почина, без да успеем да се видим.

След като напуска дублажа в БНТ, Янко Лозанов остава без работа и без доходи за дълго време. Както самият той споделя, буквално е гладувал, докато не научава, че една от големите български корпоративни компании търси рекламен мениджър. Уморен от безкрайната несигурност на актьорското поприще и попреситил се от играта, Янко постъпва като PR-директор в корпоративната компания "СОТ-161". Там работи в продължение на 5 години и половина и нарича работата си "Втората академия в живота си".

"Първата беше академията на духа, а втората – академията на честта."

За разлика от актьорската гилдия, където силата е в словото, в новото поприще Янко работи с хора, свикнали да говорят малко, мислят бързо и действат още по-бързо. Там той се среща с изключителната оперативност на новата среда, в която попада.

"Там се научих на ефективност. На това да планираш, да проверяваш, да действаш и да поправяш. Това са четирите основни принципа на цикъла на качеството."

Така "СОТ" се оказва много градивен етап от неговия живот - както заради всичко, което преживява и научава там, така и заради възможността да се отдели от средата, с която е бил свързан от ранното си детство, и да я погледне отстрани.

Кризата от 2010 г. заличава рекламния отдел на компанията и принуждава Янко Лозанов да търси други пътища. Известно време той работи в импресарския отдел на една от музикалните компании, като организира участията на нейните изпълнители. През 2011 г. съдбата го изпраща в фирма за почистване, където той работи като търговски директор, отговарящ за корпоративните клиенти. След като кризата го застига и там, Янко Лозанов решава, че е крайно време да спре да бяга от онова, което "Бог ми е дал като дълг, защото аз гледам на таланта по този начин. Смятам, че талантът е дълг и бреме, което онзи, който притежава, е длъжен да обслужва и ако бяга от него, плаща много висока цена".

През 2013 г. Янко се среща с Добромир Чочов, за да го помоли да му предостави възможността да излее себе си, като запише пред микрофон произведения от българската класика. Чочов с готовност предоставя едно от студиата си, където в продължение на 10 месеца и над 600 часа Янко записва на аудио 50 часа подбран от него цикъл от качествени художествени творби на български автори в проза и стих. Това поставя основите на личния му проект, наречен "Слова български", който е негова недореализирана мечта още от 2003 година.

"Поставих си за цел и изследвах цялата българска рецитаторска традиция, в която съм възпитан и чийто наследник аз скромно се опитвам да бъда. Факт е, че преди 30 години известната и много обичана българска рецитаторска традиция беше нелепо прекъсната и с това прекъсване ние за съжаление заличихме постиженията на великолепни актьори и посланията на гениални автори." Записаните от Янко Лозанов 50 часа включват цикъл поезия от 12 български автори, както и българска класическа проза. Сред тях е записано на аудио и първото уникално издание на "Под игото" от 1894 г. под редакцията на Иван Вазов, където читателите могат да слушат автентичния език на големия класик.

Всичките 50 часа аудио могат да се прослушат онлайн на веб-сайта на Янко Лозанов:

<http://www.slova.bg>.

Създавайки тази платформа, той има предвид няколко групи читатели – ученици и студенти, учители и преподаватели, студенти от НАТФИЗ, българи, живеещи зад граница и, разбира се, хората, лишени от зрение.

"Ако съм успял да рисувам образи, да създам характери, да пресъздам атмосфера и епоха, да пресъздам стилистика и послание в тези записани от мен творби, значи най-високата летва, най-правдивата оценка и най-суровия тест за моята работа би следвало да са хората, лишени от зрение."

Тогава Янко Лозанов се свързва със Съюза на слепите и подарява записите на Централната фонобиблиотека и на софийския център за социална рехабилитация на слепи.

"Предоставих ги, давайки си сметка, че това е капка в морето на вашия фонд от аудиозаписи. Искам просто да добавя и своя скромнен принос към него, което за мен е огромна чест, имайки предвид половинвековната традиция на вашата фонобиблиотека и имената на големите актьори, които са записвали за нея."

Тогава Янко Лозанов става един от гласовете на нашите книги. До момента той е представил все още само 3 книги, но желанието му е да продължи да ни радва с гласа си.

"При вас се чувствам свободен като личност и като творец. Въпреки че спецификата е доста особена, аз имам свободата да правя това, което смятам за нужно. Не съм принуден да върша неща отвъд личната си естетическа представа за крайния продукт. Имам възможност да правя нещата така, както ги виждам. Може би някои от потребителите ще преценят, че работата ми е твърде емоционално натоварена, може би някои ще решат, че твърде много се заигравам, че съм твърде прецизен в артикулацията и изказа, но това е моят начин да изразявам себе си като актьор и да пресъздавам образите от художествените произведения."

- Какъв тип човек си?

- По-скоро съм аналитичен. Не съм човек на острото физическо действие. Не съм поклонник на екстремните спортове например, но съм дълбоко емоционален човек, избухлив съм, суетен съм и имам изключително обострено чувство за справедливост, за съжаление такава, каквато аз си я представям. Много от близките ми твърдят че приемам твърде присърце неща, които не заслужават чак толкова внимание. Колеги пък напоследък твърдят, че изразните ми средства са твърде патетични, но аз смятам че без патос това означава нещо мъртво - без дух и без сърце. Твърдя, че не е възможно образци на високата българска класика да се интерпретират без патос. Като казвам патос, аз нямам предвид фалш обаче. Затова твърдя, че моята работа не е да бъде просто разказвач, аз съм тук заради това, което мога.

- Да разбирам ли, че не би се захванал с изчитането на учебник?

- За мен това би било загуба на време и на ресурс. Въобще напоследък отказвам да върша неща, които някой друг би могъл да направи с по-голям успех. Аз искам да давам на хората това, което мога. Аз съм тук, защото съм актьор. В момента, разбира се, чета каквото ми се предлага и не искам да бъда придиричив, но не допускам компромиси с изговора. За мен българският език е свещен и аз мисля, че правилният му изговор е дълг на актьорите.

- Какво е личното ти послание към нашите читатели и към читателите на говорещи книги?

- Първото, което бих искал да кажа, е, че изпитвам ням възторг и смирено, коленопреклонно благоговение пред силата на вашия дух.

Българската езикова структура е такава, че българският език трябва да бъде слушан, а не четен. В този смисъл това, че вие не четете, а слушате, по никакъв начин не ви лишава от възможността да възприемате написаното, ако онзи, който ви говори, знае как да говори. Българският език притежава изключителна мелодика и невероятна изразителност. Нашият език е такъв, че посланията му са изключително дълбоки, емоционални, цветни, пъстри, ярки и многопластови, когато той бъде изговарян на глас.

Така че, моето послание е - бъдете щастливи от това, че именно вие имате невероятната възможност да слушате словото, защото много от зрящите просто не чуват словото, а всичко изречено на български трябва да бъде слушано, а не четено! Това е мое послание и мое дълбоко убеждение, така че чуйте българското слово!

Разговора води:

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Добрич

Здравето - безценно богатство

По повод 7 Април - Международният ден на здравето, в "ХобиСклуб" се състоя една много мила и топла среща с д-р Рада Отузбирова. Разговорът засегна реформите в здравеопазването и полезни съвети за социално значимите болести - диабет и очни усложнения, сърдечносъдови и онкологични заболявания.

Темата за реформите в здравеопазването разпали духовете на присъстващите, като възникнаха въпроси за направленията към специалисти, обслужването на здравно неосигурените лица, за издаването на решения от ТЕЛК.

Значими въпроси зададоха Иванка Боянова, Светла Стоева, Иванка Георгиева, Данчи Тодорова, Иван Тодоров, Янко Златев. Всички получиха удовлетворение от отговорите на гостенката.

От особено значение беше въпросът за незаплащането на пенсиите до получаването на решение от социалното министерство и НОИ.

Срещата завърши с непринудени приятелски разговори.

Д-р Отузбирова почерпи с ръчно приготвена от самата нея баница и еклери, а рожденичките Иванка и Вича се отчетоха с бонбони.

Иван ТОДОРОВ

Великден в "ХобиСклуб"

На третия ден от Великото Възкресение Христово чествахме най-хубавия и почитан християнски празник. Спасителят Христос, Синът Божий, понесе страданията на кръста, за да изкупи греховете на цялото човечество. Неговото Свято Възкресение показва Божия промисъл да пребъде Добротата и Любовта между хората.

На тази среща, посветена на празника, кратка беседа изнесе Веселина Малчева. Тя ни припомни великденските ритуали в храма и в бита и ни запозна с приемането на благодатния огън като символ на вярата и благоденствието.

На великденската трапеза традиционно присъстваха шарените яйца и козунаците. Проведе се импровизиран конкурс за най-шарено яйце. Неутрален журиращ беше г-жа Тако Аркелиян от Детска ясла № 4.

Бяха избрани три от най-красиво нашарените яйца - на Руска Георгиева, Мима Русева и Магда Благоева.

Пожелахме си здраве и благоденствие с поздравите "Христос възкресе" и "Воистина възкресе".

Опитахме от козунаците и домашно приготвените сладки.

Иван ТОДОРОВ

Монтана

Посрещнахме пролетта

По случай Първа пролет тридесет и един човека от Бойчиновци и Монтана и техни придружители поеха по маршрут Бойчиновци - Монтана - Враца - хижа "Пършевица". Кметът на община Бойчиновци Светлин Сретениев ни подsigури автобус.

Природата бе с нас – посрещна ни светъл и прохладен ден. На хижата имаше 50-60 см сняг.

Влековете работеха и любителите на ските рационално използваха слънчевия почивен ден.

Настанихме се набързо и с детски трепет се втурнахме отново навън. Снегът привличаше със свежия си блясък, гърдите ни се отваряха и с наслада дишахме чистият въздух. Пред вратата сякаш нас чакаха шейните. Мнозина с ентузиазъм се спускаха по пързалката, макар че обратният път бе труден.

Търкаляхме се в натрупалия сняг, бихме се със снежни топки и забравихме, че не сме деца. Така неусетно премина денят ни. Привечер в хижата се стоплихме около камината, хапнахме печено на жар месо и до 3 часа на другия ден играхме хора, танцувахме, пяхме и се любувахме отблизо на звука на тарамбуката. "Прогонихме" зимата, която не искаше да си отиде, и посрещнахме пролетта.

На другия ден към 10 часа поехме по обратния път към дома.

Наблюдавайки с внимание ведрите лица на хората, още веднъж се убедих, че общите мероприятия и хубавите традиции правят организацията ни единна и сплотена.

Разделяйки се, всеки отнесе със себе си весело настроение и много хубави мигове за спомен.

Снежана АТАНАСОВА

КОНКУРС Програма "Христо Ботев" на БНР обявява поетичен конкурс "Зрящи сърца" за хора с увредено зрение

РЕГЛАМЕНТ НА КОНКУРСА

Желаещите да участват трябва:

- да изпратят до 3 свои стихотворения на свободна тема
- срокът за изпращане на стихотворенията е 10 май 2015 година
- необходимо е участниците да посочат трите си имена, възраст, точен адрес и телефон за обратна връзка, както и e-mail
- стихотворенията да бъдат изпращани на адрес:

Българско национално радио

София 1040, бул. "Драган Цанков" № 4,

програма "Христо Ботев" за конкурса "Зрящи сърца"

или на e-mail: zriashtisartsa@bnr.bg

Жури

Творбите ще се оценяват от жури в състав:

Надя Попова (председател) - поетеса, гл. редактор на в-к "Словото днес";

Георги Чернев - поет и член на настоятелството на Национално читалище "Луи Брайл 1928";

Кристина Александрова - член на УС на фондация "Старт";

Цветана Николова - ст. редактор в програма "Христо Ботев".

Награди

Ще бъдат присъдени първа, втора и трета награда и една специална награда за млад автор (до 30 години).

Имената на победителите ще бъдат обявени в предаването "Познати и непознати" на 25 май 2015 година. Наградените стихотворения ще бъдат излъчени по програма "Христо Ботев".

ЛИТЕРАТУРА Скандален, дори суперскандален!!!

Неговите книги стряскат и стъписват с изобилието от вулгаризми и цинизми, с крайния си натурализъм, с нечуваните досега факти и оценки. И с гейзерите от яки плювки към някои свои събрата по перо. Най-често на позорния стълб са приковани Йордан Радичков, Стефан Цанев, Добромир Задгорски. Не прощава и на член-кореспондента на БАН Вежди Рашидов. Дори и на родния си вуйчо Никола Гигов... И на свата си академик Николай Хайтов... Устремът му да разобличава достига до непознати за мен висоти. Без никакво колебание той посяга и на всенародната ни икона Васил Левски!? Друг въпрос е доколко успешно я демитологизира...

Но книгите му се издават в изумителни тиражи за нашите посттоталитарни времена. Следователно – те допадат на немалка част от четящата публика, въпреки тяхната скандалност и дори на места почти чиста порнография. А може би тъкмо поради тези си качества те отключват интереса на своите читатели... И аз, заразен от силно любопитство към част от неговата литературна продукция, закупах три негови книги, за които се бе вдигнал огромен медиен шум. Смятах, след като бъдат сканирани за читалищната електронна библиотека, да ги подаря на моя приятелка помакия и на двете си дъщери. Но като започнах да ги чета, се хванах за главата. Оооо, Боже, ако тези книги попаднат в ръцете на невръстните ми внучета... Какво ще си помислят за литературния вкус на любимия си дядо? И моят дарителски порив бе доста разколебан. А бях направил немалки харчове по този си проект, както е обичайно да назоваваме напоследък нашите инициативи.

В психопатологията има термин "копролалия", посредством който се обозначава склонността към честа употреба на цинизми, характерна за пациенти с неврологични заболявания (синдром на Турет), а също и за някои шизофрено болни. Но при Христо Стоянов това май че не е симптоматика, а инструмент за провокиране на читателското внимание. Бях забравил, че в литературата съществува натуралистичен стил, появил се преди 160 години във Франция (Гюстав Флобер, Емил Зола, Ги дьо Мопасан). Сякаш се беше изтрило изцяло от съзнанието ми как преди петдесетина години неистово се кефехме от някои натуралистични сцени в романите на Зола - "Нана", "Вертеп" и "Жерминал", прослушвани с гедерейските магнетофони ВГ "Luxus".

И животът на Христо Стоянов е като на американски писател. Работил е като кофражист, леяр, докер, стомановар, вагранчик, монтажник, кранист, журналист, писател на свободна практика. Няма

завършено средно образование, да не говорим за студентски спомени. След като завършва девети клас с отличие, едва 15-годишен, той се втурва неудържимо да строи социализъма, както правилно го произнасяше другарят Тодор Живков... Но много наши и чуждестранни талантиливи писатели са също без грам студентстване. А при някои от тях и средното им образование е непълно или въобще липсва, като при Захари Стоянов, Максим Горки и Джек Лондон например.

Надникнах и в българската уикипедия. След единнайсетгодишно изнурително чакане през 1986 г. излиза първата му поетична книга "Шепа живот" в издателството "Народна младеж". Стихосбирката прави силно впечатление в литературните среди в тоталитарна България. Обаче две години след излизането на стихосбирката Христо Стоянов вече има заповед за принудително изселване от Смолян, където живее до 2006 г. Получава и предложение за екстрадиране от страната във връзка със стихотворението си "Грешникът", написано срещу тогавашния първи държавен и партиен ръководител Тодор Живков. Освен специалните служби към това стихотворение проявява интерес и големият наш поет и драматург Иван Радоев. Тъкмо на него Христо Стоянов е звънял посред нощите, за да му чете свои стихове.

Той е автор и на още шест стихосбирки. Според него най-тиражните от тях са "Носталгия по варварите" и "Сбогуване с пейзажа". Първото му стихотворение "Литературно четене" е отпечатано в престижното литературно списание "Пламяк", когато Христо Стоянов е на осемнайсет години. Негови стихотворения са преведени на английски, руски и унгарски. А самият той превежда от вьетнамски, руски и сръбски.

Всъщност "Скритият живот на една помакия" е трилогия и включва още две книги - "Рязаният поп" и "Братът". И трите книги са с твърде трагични завършеци. Тази трилогия засега е издавана осемнайсет пъти и сред книгите му е абсолютният шампион и по тираж. Но ръкописът на свръхскандалната книга седем години (1992-1999) не може да намери своя издател. И когато в края на краищата през лятото на 1999 г. книгата тръгва към очите и ушите на читателите, започват големите неволи на скандалстващия писател. Тогавашният окръжен прокурор на Смолян Георги Крумов образува следствено дело за порнография срещу "Помакията" и "Рязаният поп". Същият прокурор казва на помаците в Смолян: "Държавата е с вас, разкъсайте го!". Тогава те му избиват 32 зъба! Разбиват и всички прозорци на скромното му "четиристенно" апартаментче. Половин година е нямал право да напуска Смолян, през това време разгневени помаци са го биели, нямало е къде да отиде... Но тъкмо "Скритият живот на една помакия" си остава най-популярната книга на Христо Стоянов. Моя позната, филолог по образование и журналист по професия, след като прочете на един дъх въпросната книга, заяви: "Христо Стоянов е велик писател". Сигурно е така, но поради моята свръхскромна филологическа подготовка, аз не смея да се произнасям ТОЛКОВА дефинитивно...

Книгата "Аз, доносчикът" издадена преди десетина години, "е един вид посвещение на Жоро Коритаров", заявява Христо Стоянов пред Валерия Калчева от вестник "Шоу". В книгата се описват методите за вербовка на информатори от всесилната някога Държавна сигурност. И след нашата среща в Читалището на слепите, вечерта, той щеше да бъде събеседник на своя приятел, tv-звездата от близкото минало Георги Коритаров.

Със своите шест съпруги, заедно с поетите Пламен Александров (седем брака) и Едвин Сугарев (с четири брачни половинки), той явно е един от рекордьорите сред българските литератори. Интересно е защо те не са попаднали в полезрението на Венелин Митев, проучващ тази свръхлюбопитна проблематика. Някои от читателите на "Зари" сигурно са чели неговата книга "Големите любови на български поети и писатели" и като мен вероятно също констатирали този фрапантен пропуск. А може би любовите на тези тримата не са били достатъчно големи, за да намерят място там...

Изглежда поради неговото полусредно образование аз съм впечатлен от неочакваната му голяма ерудиция. В автобиографичните романи "До Стратбург и назад" и "Глутница за единаци", претърпели четиринайсет издания, Христо Стоянов цитира Фридрих Ницше и Артур Шопенхауер, позовава се на Жан-Жак Русо, Йохан Хьойзинха, Марк Твен, Шарл Бодлер и на Едгар Алън По. Чел е изглежда внимателно и Зигмунд Фройд и Карл Густав Юнг. Като че ли библиейското предупреждение - "Който трупа знания, трупа печал", хич не му е попречило да прочете вагони чужди книги. И за разлика от институционалното обучение той е чел онова, което му е трябвало, което му е било интересно.

Христо Стоянов е май единственият съвременен български писател, който се издържа от писане.

"Половин година си пиша книгите и половин година ги продавам", споделя той в романа си "Глутница

за единаци". "Сядам да пиша на седми януари, Ивановден, имения ден на моята мама", отговаря ми по телефона Христо Стоянов. "Тиражите на моите книги са между хиляда и три хиляди", уточнява Ицо. През тоталитарните времена се смяташе, че само Йордан Радичков и Богомил Райнов също преживяват най-вече с писателстването си. Това може и да е истина, като се имат предвид изданията и тиражите на техните книги.

Както вероятно се разбра от предишния абзац, Христо Стоянов си няма литературен агент, каквато е практиката при повечето писатели в белите, а може би и в не съвсем белите държави. Той си е литературният агент, той е предприемачът, той е пласьорът на книгите си. Въпреки явната поетична одареност, той е с невероятен търговски, да не кажа комерсиален нюх. В първите дни на февруари се чухме, за да си поръчам две негови книги. Той ме набра по телефона, успокои ме, че и неговият телефон е вивакомски, заговори ме на малко умалително име - "Ачо". И веднага ме предупреди, че книги той не подарява, горещо ми препоръча и трета книга - "Глутница за единаци", която аз, естествено, закупих. По време на писането на тази си статия му звъннах, за да го попитам нещо за книгата му "Аз, доносчикът". Той веднага ми предложи да ме снабди и с нея при нашата среща в София. С подходящите надписи от него на трите книги, със звъненето от собствения си телефон, с гальовното обръщение той показа, че е истински търговец, че умее да ухажва негово величество Клиента. С перфектното си търговско поведение той категорично опровергава мита, че всички съчинители на изящна словесност са непрактични смотаняци. Поетът и журналистът Мартин Карбовски е също едно ярко изключение от този битуващ за творците стереотип. Сещам се и за неговата книга "Егоист", в която авторът ѝ използва твърде нецензурен език, близък до този на Христо Стоянов.

Въпреки обилния снеговалеж, заличката на Читалището на слепите е пълна. На пети март следобед невидящи хора от София и Пловдив са дошли за срещата с популярния автор. Идеята за срещата е моя, но председателят на читалището Спас Карафезов я прегръща от раз, може би защото и той самият е от Габрово.

"Роден съм на 20 декември 1956 година в 8 и 10 часа сутринта, 5 кг и 200 грама, 18 вътрешни шева на мама", започна Христо Стоянов. "Даже мама ми е казвала - "Мама, и понеже в родилната зала нямаше никой, и ти от налягането взе, че изфръкна, и докторът влезе и те хвана във въздуха". Тъй че с летящ старт съм дошъл. Като върнеш 9 месеца назад се вижда, че съм заченат по време на историческия пленум на ЦК на БКП. Така че някак си исторически съм се вързал с България." "Коренът по майчина линия ми е от Западните покрайнини, коренът на баща ми е от Охридска Македония", продължи нашият гост.

Като кореспондент на вестник "Новинар" и благодарение на близостта си със смолянския патоанатом д-р Янчо Димитров той се натъква на историята с убийството на новородено от своята майка – 16-годишна ученичка мюсюлманка. Тази жестока случка е послужила за сюжет на най-известния му роман "Скритият живот на една помакиня". Според Христо Стоянов "при помаците има 13 възродителни процеса, Тодор Живков прави един. Значи, първият е през 1896 година, след това имаме 1905, 1913, 1939, 1941, 1945...".

"Вие сте утвърден поет, имате седем стихосбирки. Защо зарязвате поезията и наблягате много яко на прозата, на белетристиката?", питам автора на "порно" четива.

"Няма български поет, който след четиридесетата си годишна възраст да е надскочил себе си. Ама няма такъв. Дори Коста Павлов след 40 години не му е сериозната поезия. Моят кум Любо Левчев също след 40-годишната си възраст не прави гениалните си неща. Поезията е някакъв инстинкт за себеизява. Тоест, то е показване, опит да блеснеш пред момичетата. Нали, виж ма, аз нося силните гени! Поезията е нещо като пауновото оперение в предбрачния период или рогата на елена. Ей го Далчев, един великолепен поет – след 40-годишна възраст прави две или три четиристишия. Той нищо повече не написва. Но той си остава голям поет".

"Сериозно за България" е най-новата книга на Христо Стоянов. Това е "предимно габровска книга, със смешни разкази", пояснява писателят. Той категорично отрече, че настоящата му съпруга, строга прокурорка, е бивша негова обвинителка, която го отвлича от Смолян и го въдворява във Варна. С нея, пояснява Ичката, се запознава в книжарница, където раздава автографи. Тя закупува негови книги, получава автографи от автора и си допадат от раз. Част от публиката, най-вече председателят Карафезов, сякаш беше силно смутена от крайно негативното отношение на Христо Стоянов към

Васил Левски. Той и тук се позова на не съвсем ласкавите твърдения за Дякона, изказани от карловеца Христо Георгиев и от руския вицеконсул в Пловдив Найден Геров. Първият пишел за Левски, "че той би заклал баща си за пари", а вторият - "чини ми се, че Левски обикаля комитетите и събира пари за харчлък". Тефтерчето на Апостола обаче говори съвсем друго - "ябълки - 1 грош, маслини - 1 грош"... За чест на Съюза на слепите в България в неговите фонобиблиотеки скандалният белетрист още преди десет години е представен с книгите си "До Страстбург и назад" и "Глутница за единаци" и с малко повече късмет и търпение те могат да бъдат поставени в четящите ви устройства. В съюзното студио за говорещи книги сега се записват и "Скритият живот на една помакия", "Другият В. Левский" и "Аз, доносчикът". За съжаление преди февруари тази година във внушителната електронна библиотека към Читалището на слепите, разполагаща с почти десет хиляди заглавия, не можеше да се открие нито една книга от Христо Стоянов. Все пак е похвално, че тази свръхполезна библиотека съвсем отскоро вече предлага книгите му "Скритият живот на една помакия", "Глутница за единаци", "Другият В. Левский", "Аз, доносчикът" и "Копелето - евангелие от Юда". И на любопитните читатели, непознаващи прозата на този провокативен автор, пожелавам на добър час към неговите книги!!!

Ангел СОТИРОВ

ОТНОСНО Кошничарска фиеста преди Връбница

На втори април, четвъртък, три дни преди православната Връбница (Цветница), празника на повечето български кошничари, пловдивски ветерани за пета година правят проверка на своите редици. Да, на повечето български кошничари, защото св. Антоний Велики освен за патрон на ковачи, железари, ножари, налбанти, точилари се смята и за патрон на кошничарите. Имало географски свидетелства, че той си изкарвал прехраната, като плетял от палмови клонки кошници, които разменял за хляб. Но ние сме от тези кошничари, които си признаваме Връбница за наш празник, и не искаме, ама никак не искаме да си мешаме шапките с ковачи и ножари. А и на Антоновден времето си е доста студено и нашето любимо дръвче, благословената върба, все още спи дълбок зимен сън.

Клубът на двете териториални съюзни организации приютява тази върбарска фиеста. Кошничарската среща уж официално се организира от управителния съвет на местната регионална организация на ССБ. Но неин инициатор и практически организатор е Велик Атанасов, председателят на пловдивското РСО, самият той кошничар с чудовищни за времето си постижения.

Началото на тези купони е поставено на дванайсети април 2011 година, по случай 90-годишния юбилей на Съюза на слепите в България. Тази професионална гилдия е удостоена с това специално внимание, защото кошничарите са първите работници на появилото се на трети януари 1956 година предприятие на слепите. И неговият първи управител Христо Белобрадов е по професия кошничар. И вторият му директор Георги Даракчиев е с кошничарска квалификация. Даже и сегашният му управител, както вече писахме наскоро в "Зари", беше супершампионът сред кошничарите на пловдивския "Успех". И това предприятие след време ще брои около 1 400 души, и то ще има седем производствени филиала - в Богомилово, Казанлък, Сливен, Хасково, Смолян, Кърджали и Пазарджик. Както е известно, впоследствие клоновете в Богомилово и Сливен се обособяват в самостоятелни предприятия.

С върбова пръчка и то като горничар на специална оплетка работи в Пловдив четири години известният композитор Георги Холянов. Също и председателят на Регионалния контролен съвет на ССБ Костадин Дечев, както и поетът, председател на литературния клуб "Следа" и председател на ТСО

"Марица" Данчо Данчев. И председателят на Националното сдружение на сляпо-глухите и дългогодишен ръководител на пловдивския рехцентър Димитър Парапанов. Дори моя скромност е упражнявала тази професия повече от пет години предимно като горничар на типова оплетка. Макар че последните трима, между нас казано, не блестят с високи постижения в този царско-цигански занаят. И както се произнасяше колоритният Минко Пенев за някои от нас, не особено деликатно, но сякаш твърде справедливо, бяхме наистина малко нещо "с вързани кунки".

При оплитането на дамаджаните и бурканите бяха ангажирани само нашите ръце и крака. Работните помещения не бяха големи, в тях работеха 10-15 до 20 души. И тези две обстоятелства изключително благоприятстваха интензивното непосредствено общуване. Ние непрекъснато говорехме, спорехме. Обсъждахме почти всеки ден, доста емоционално, прочетените от нас книги. Провеждахме си кратки викторини на различни теми. Учихме дори френски и есперанто. Арбитър в нашите наукообразни спорове почти винаги е бай Митко Графа – окачествител на готовата продукция. Разбира се, с помощта на трите тома от петтомната Българска енциклопедия и Речника на чуждите думи, обитаващи постоянно сака на Велик. Често се връзваха басове за различни неща. Например - кой за пет лева ще се потопи в замръзналото и извънредно мръсно корито, в което се кисне върбовият материал.

Авантюристичният и смугъл козаровец само почерни шорти, чупи ледената корица, потапя се до шията и прибира парите от Костадин Дечев. Или пък кой ще надвие в борба свободен стил при двойките Стоил Раков - Джона и Иван Христов - Тръстеника, Велик Атанасов и Петър Лапунов. Тепих е най-често дворът пред цеха. А понякога дори и самата цехова канцелария. Точно в тази канцелария се проведе второто полувреме на свирепата схватка между Лапунов и Велик. И Лапуна, този истински Голиат, два пъти по-едър от нашата младежка икона, не успя да надделее над дребния Давид от Козарско. Облогът за Стоил и Иван е огромен - 25 лева, три наши добри надници. За Джона залага Велик, за Тръстеника – Коста. И последният слага в джоба тлъстата за времето си сума. И се отправят четиримата към кръчмите, следва ги и част от публиката.

И този прословут сак с енциклопедиите и речника неотлъчно ни съпътства, когато обикаляме пловдивските кръчми. В тези заведения ние също водим високоинтелектуални дискусии и диспути. Там също имаме остра нужда от надеждни справочници. И, естествено, от очите на еднокракия Граф, които са също винаги с нас.

На мнозина от кошничарите бяха прикачени допълнителни, в повечето случаи закачливи имена. При едни за прякори се ползваха наименованията на родните им селища – Димитър Факията, Иван Тръстеника. Други си идваха с готов такъв от училището – Минко Коня, заради конската му походка. Трети се бяха сдобили дори с две прозвища – Димитър Стоянов еуфорично се подвизаваше с мистър Кони и Патрис Лумумба. Дончо Дончев също бе обзаведен с 2 нови имена – Керпедена и Пържолата. А Велик, очаквано, е и тук рекордьор - Юнга, Юнкер, Реджеб, Агоп, Дончиян, Лидера са неговите 6 псевдонима, без да се броят училищното Тачка и Капитана от следкошничарския му период. Димитър Каракехайов по неразбираеми за мен причини се уреди с името на суперразузнавача д-р Зорге. Костадин Дечев пък е прекръстен на Врабчо, защото уж продавал дребни (като на врабче) яйца от село Царимир. Неговите привърженици се зовяхме врабчовисти, а на конкуренцията му Агоп (разбирай Велик) – агописти.

Сред пловдивските кошничари работят и бивши затворници с нормално зрение, може би изучили занаята по време на изтърпяването на присъдите си. Почти две години техен колега е изтъкнатият след време духовен учител Ваклуш Толев. В проходащото предприятие изглежда той е въдворен през август 1956 г., веднага след приетата амнистия за политическите затворници. На Данчо Данчев и на Костадин Дечев, негови съседи по работни места, Ваклуш прави впечатление на съдържан и тих човек, винаги готов да помогне на ближния си. Другият обитател на комунистическите пандели е бившият жандармерист от царско време Георги Годев, който заедно със съпругата си Катя също си изкарва хляба в кошничарския цех. И Костадин си спомня, че царският жандарм много изкусно се е правел на сляп човек, за да ползва предимство на вечните соц.опашки.

Не само Катя, зрящата жена на Георги Годев, плете редом с нас големите шишета и стъклени делви. Слепи и слабовиждащи девойки и дами практикуват също царския занаят. Само че те са най-вече типовичарки, сиреч обличат стъклата с типова оплетка. При тази оплетка в горниците няма пояс, изплетен от върбови връхчета, а долниците се плетат с така наречения талаш. Наши колежки в Пловдив са Димитрия Кулишева, Елена Янева, Мария Кирова, Шемши Сюлейманчева, Елка Шопова,

Олга Захариева, Василка Добрева и други.

Кошничарският занаят се изучава в училищата за слепи, а също и в Дом-работилницата за слепи мъже "Покровител". Посредством него масово намират приложение на своя труд десетки хора с нарушено зрение в първите три кошничарски работилници през 20-те и 40-те години на изминалото столетие. През 50-те и 60-те години на същия век стотици слепи и слабовиждащи кошничарстват вече в софийското, пловдивското и варненското предприятие на ССБ. Благодарение на този не съвсем лек занаят те създават семейства, закупуват си свои жилища. Но в средата на 60-те години на предходното столетие кошничарството постепенно се замества от други производства. Въпреки това смятам, дори съм дълбоко убеден, предвид ролята на тази професия за стартиране на трите големи предприятия за слепи в България, за благоденствието на хиляди български зрително затруднени, че емблемата на ССБ трябва непременно да включва и върбова клонка.

Десетилетия наред кошничарите са надеждна и неизчерпаема кадрова банка на българските организации на и за слепи. От тази професионална колегия са Янаки Градев – председател на варненски районен съвет на ССБ (1959 -1960), директор на варненското ПП "Успех" (1962-1976) и председател на ССБ (1976-1990); Стойчо Милчев, с майсторско свидетелство – зам.-председател на ССБ (1955-1959), управител на софийския "Успех" (1955), председател на софийския районен съвет (1971-1976); Павел Димитров, с майсторско свидетелство – зам.-председател на ССБ (1955-1959); Желязко Пеев – зам.-председател на ССБ (1959-1971); Павел Кунев – зам.-председател на ССБ (1990-1994); Ганчо Ангелов – председател на съюзната ЦРК (1981-1986) и директор на софийския "Успех" (1984); Христо Белобрадов – управител на пловдивския "Успех" (1955-1965), председател на пловдивския районен съвет на ССБ (1955-1963) и ръководител на пловдивския рехабилитационен център (1966-1975); Георги Даракчиев – председател на съюзния районен съвет (1963-1969), директор на пловдивския "Успех" (1965-1975) и управител на обзорската почивна база (1977-1984); Ангел Сотиров – директор на Националния център за рехабилитация на слепи (1988-2002) и председател на фондация "Рехабилитация на слепи" (1993-2002); Ангел Александров – председател на софийския районен съвет (1976-1978) и директор на сливенския "Успех" (1978-1985); Дончо Дончев – управител на ахтополската почивна база; Дамян М. Дамянов – управител на шипковската почивна база (1992-2006); Владимир Желев – председател на варненския районен съвет (1963-1966), управител на обзорската почивна база (1969), ръководител на пловдивския рехцентър (1986-1988); и председател на Асоциацията на невиждащите есперантисти в България (1998-2014); Георги Митев – председател на варненския районен съвет (1960-1963), директор на тамошното предприятие (1977-1982) и управител на обзорската почивна база (1984-1999); Румен Колев – директор на варненския "Успех" (1983-1992); Димо Тотев – управител на варненското предприятие (1992-2004). И председателят на кооперацията на слепите Димо Мангъргов (1952-1953) е също с майсторско свидетелство. Той дори е собственик на кошничарска работилница, в която работят само виждащи хора, по сведения на Марин Матев. Докато в работилницата на Стойчо Милчев, намираща се на софийската улица "Кирил и Методий", работят самият собственик, Павел Димитров, Димитър Георгиев - Бягата, Коста Игнатов и едно чираче – Митко Боянов. Всички са слепи, с изключение на чирачето, което дълго време работи сред софийските невиждащи, на които е бил много предан, твърди Марин Матев. Тази работилница съществува две-три години до появата през 1947 г. на по-голямата работилница "Съгласие".

По моя молба, всеизвестният Минко Пенев, кошничарствал успешно в Пловдив и във Варна, прави експресна класация на колегите от тамошните съюзни предприятия. Варненските баш майстори според Коня са Богдан Василев, Димо Делиев и Йовко Димитров. Пловдивчани подрежда, без да се замисля, така - Велик Атанасов, Христо Иванов и Еленко Милицин. Мария Кирова, Шемше Сюлейманчева и Елка Шопова са за него най-добрите наши колежки. И без специална просба от моя страна от раз подрежда и софиянци по следния начин - Синджап Лимонов, Петър Гълъбов и Иван Иванов. Синджап Лимонов от София, Бог да го прости, допреди година плете дамаджани и стъкдени бутилки - било ишлеме, било за продажба. И така в Подуене, до "Фантастико", държи си той три дамаджанки до краката, вързани с канап, който стиска с едната ръка, и търпеливо чака евентуални купувачи. И след време канапа го има, а дамаджаните изчезнали... Други двама наши колеги все още също си допълват дохода с практикуване на стария занаят. Това са Димо Тотев от Варна и Колю Мъндев от Пловдив. Димичът плете предимно дамаджани и то ишлеме, сиреч стъклата се предоставят от самите клиенти. "Клиентела колкото щеш. За да изпълня поръчките, ми се налага да работя понякога всеки ден по

два-три часа", споделя бившето ССБ-величие. Плетял от време на време и кошници, за които имал чудесни калъпи. Не по поръчка, а така, за свое удоволствие и за поддържане на формата. Не ги продавал, а ги подарявал. Допреди няколко години Димо е работил с Иван Димитров, който е оплитал долниците. А горниците, разбира се, е връзвал и доплитал майсторът. Но след масивен инсулт Ванката е отпаднал от кооперацията. И Коко като колегата си Тотев работи кухата стъклария на ишлеме. За продажба изработва кръгли и правоъгълни масички, кръгли и квадратни табуретки и стъпаловидни цветарници. За разлика от Димо за оплетка използва пластмасови ленти. Но клиентелата на майстор Мъндев не е в голямо изобилие, по негово признание.

Може би голямата атракция на тазгодишното парти е Еленко Милицин, който само преди няколко месеца се завръща от САЩ, където заедно със съпругата си Величка престоява цели 11 години. Той ни разказва кротко и благо, с глас на перфектен пастор, за живота на здравите американци, а също и на хората с увреждания. Впрочем Еленко е един от тези, които напускат Промкомбинат "Шипка" и започват работа в току-що отворилото врати пловдивско предприятие на слепите. На 25 януари започва работа и човекът на Вълко Червенков – 17-годишният Петър Мишев от Чирпан. Така го наричат, защото той постъпва в предприятието със специално писмо от екипа на тогавашния български премиер. От десетината тъй наречени "основатели на предприятието" са живи само Еленко и Петър. Макар и без сервитьорска премяна, присъстващите бяха изискано обслужвани и от самия домакин. Велик с лъчезарна усмивка пъргаво сновеше между масите и поднасяше предястията, салатите и кебапчетата, наливаше ракията. Предлагаше заедно с Милка Дечева безалкохолното, бирата и виното, подхвърляше и по някоя закачка. През цялото време, казано метафорично, той въобще не подви крак. Ние пък се разтапяхме от кеф, че нашето велико началство лично ни прислужва. Наши гости дори сериозно го заподозряха в предизборно натягане пред електората. Но при миналогодишната сбирка, когато нямаше избори, той пак усмихнато си препускаше сред нас с чинии и бутилки. Просто нашият началник си е такъв – готов всеки да ухажва, на всеки да услужи. Надали го вълнуват бъдещи мандати... Още повече че досегашните му пет петгодишни мандата вероятно са му пре-, достатъчни. Но знае ли се... Състезателната му натура може да го тласне отново към нови мандатни рекорди...

Повече от три часа трийсетина плетачи на куха стъклария купонявахме в сладка раздумка. Припомняхме си весели и не съвсем весели случки. Обсъждахме свои някогашни началници, получихме интересна информация за "братята американци" както от Еленко Милицин, така и от Стоил Раков - Джона. Разделихме се с голямата надежда, че след една година пак ще бъдем заедно на същото място.

Ангел СОТИРОВ

СПОРТ Състезание по стрелба с лък между журналисти и незрящи

На 22 март 2015 г. в тренировъчната зала на "Арена Армеец" се проведе състезание по стрелба с лък. В него се съревноваваха отборите на журналистите от Българската национална телевизия и зрително затруднените стрелци от Спортен клуб за интеграция "Витоша". Турнирът бе в рамките на кампанията за събиране на средства за направата на мобилно приложение за навигация за смартфони за незрящи. В партньорство между БНТ и федерация "Спорт за хора със зрителни увреждания" усилията за събиране на средства продължават. До момента са набрани около 4 000 лева или една пета от първоначално заложената сума за осъществяване на проекта, който най-напред ще бъде за столицата, а

при успешен старт ще продължи и за останалата част от страната.

В отбора на журналистите бяха популярни лица като Цветелина Абрашева, Даниел Чипев, Валери Генов, Добриня Чешмеджиева, Даниел Михайлов, Спас Кьосев, Златимир Йочев, Косара Николаева, Радина Жекова и, разбира се, основният двигател на кампанията Мария Чернева, както и други представители на държавната телевизия.

Отборът на незрящите бе в състав държавната шампионка по стрелба с лък Стела Стефанова, Илинка Дилкова, Стефани Йонкова, Петя Гълъбова, Димитър Димитров, Любомир Василев и Иван Янев. Имаше преки включвания от залата както в предаването "Денят започва с Георги Любенов", така също и в обедните новини на БНТ.

Регламентът предвиждаше по 1 контролна серия и 3 състезателни. 1 серия се състои от 3 стрели, така максимумът точки, които можеше да събере всеки състезател, бе 90.

Съдия беше Калинка Иванова - генерален секретар на федерацията по стрелба с лък, а инструктори бяха Иван Тодоров и Юлиан Иванов.

В крайна сметка с 465 точки срещу 332 точки отборът на "Витоша" победи отбора на журналистите от БНТ.

Кампанията продължава с набирането на средства чрез есемес на кратък номер 17 777 с текст DMS MOBILEN и чрез директни дарения по банков път.

Всички дарители могат да се видят на сайта на БНТ.